

Tapre byeksistenser

Laurie Andersons egen koncertfilm over sit formidable sceneshow

I Laurie Andersons univers flyver borgerskabets tv-apparater, telefonrør, lampeskærme og stole rundt mellem fly, isbjerge og snefnug i computergrafikkens naive forenkling af tegnene. Materielle ting i en evig teknologisk kulde. Elementerne findes både som rekvisitter, som tekster og som tegninger på en kæmpestor videoskærm i det udstyrlæssede multimedie sceneshow i filmen *Home of the Brave* fra 1986. Men den er selv en traditionel koncertgengivelse med kombinerede studie- og liveoptagelser.

Home of the Brave er alligevel spændende, fordi Laurie Andersons sceneshow adskiller sig fra de fleste andre koncerter. Hvor tit har man ikke set bands begrave sig i neonlys og røgdampe, uden at det på nogen måde hænger sammen med deres tekster eller musik! Hos Laurie Anderson er form og indhold uløseligt forbundet. Tekster og optræden er nemlig en ironiseren over både hendes eget og samfundets mediemaskineri.

I sine tekster udleverer hun massemediesamfundet og fortæller os historier om forkvaklede, sårbare byeksistenser, der ikke mere kan kommunikere med hinanden, fordi sproget er ødelagt og maskinerne har lagt afstand imellem dem. Og samtidig fremstiller hun sig selv som den yderste konsekvens af et sådant samfund.

Hele showet indledes ved, at Laurie i keddeldragt og maske med forvrænget metallisk mandsstemme belærer os om computersproget DOTS. Med sin pegepind hævder hun skolemesteragtigt, at dette binære sprog, der kun består af de to elementer 1 og 0, er nøje forbundet med den menneskelige psyke: 'Nobody wants to be a Zero, everybody wants to be numer One'. Denne mentalitets- og sprogforenkling gennemsyrrer resten af showet: I lyssætningen afløser blå og rød hinanden, kun sjældent skinner den gule farve igennem. Kostumerne er ligeledes fortrinsvist holdt i disse to komplementærfarver, Laurie optræder skiftevis som mand og som kvinde, natursymbolerne veksler mellem hajer og isbjerge eller vulkaner og fugle. De følel-

af *Kassandra Wellendorf*

ser, Laurie synger om, svinger fra den ene yderlighed til den anden.

Alt bliver firkantet, præcis som tv-programmernes pædagogiske forenkling, tydeligt eksemplificeret i parodien på en spansk tv-quiz, *Smoke Rings*, hvor deltagerne spørges: 'Hvad er mest macho, en annanas eller en kniv – en skolebus eller en pære?' Hvis ja, så lyser den røde lampe, hvis nej, den blå. Så enkelt, så forfærdeligt et valg 'to be numer One or a Zero'. Sådant er valgene for de ensomme mennesker, der eksistentielistisk råber hey! ud i det tomme rum, ned i det sterile telefonrør eller ud til de imaginære fugle i den amerikanske verden, som man må være meget tapper for at leve i.

Laurie Anderson, der startede sin karriere som performancekunstner i begyndelsen af 70'erne, formår på scenen konstant at skifte fra den ene rolle til den anden. Hun er operatøren med tryllestaven, den, der trykker på knapperne og sætter maskinerne igang, hun er det fortabte magtesløse menneske, der synger om barndomsminder fra dengang sanserne og naturen stadig var intakte, og hun er maskinen selv: Laurie med en elektrisk pære i munden, Laurie, der drejer rundt med radaren, Laurie, der er fanget inde i tv-skærmen.

Også i udøvelsen af musikken kommer denne tredeling til udtryk: Laurie som musiker, når hun spiller på sin særegne Tape Bow Violin, Laurie som levende menneske, når hun synger og fortæller med sin normale stemme og Laurie som musikinstrument, når hun bruger sig selv som trommemaskine eller spiller klaver på sit slips.

Sproget som falliterklæring

Koncerten er bygget op, så den via gentagne eksempler på massemediernes menneskeprodukter bygger op til nummeret TALK NORMAL, hvor maskerne kastes, og musikerne træder ud af deres anonymitet iført farvestrålende tøj

og forklædninger som balletdansere og fugleskræmsler på en scene badet i gult lys. Intet er, hvad det hidtil har set ud til, guitarerne er bøjelige og ansigterne får liv.

Igennem hele showet har vi fået et helt sæt af løsrevne tegn kastet i hovedet, kryptiske japanske eller barnlige amerikanske, enten som tegninger eller skrevne ord på videoskærmen (der dominerer hele scenen og skiftevis bruges som bagtæppe, skyggeskærm eller til video og dias) eller som taleord, snart gennem Lauries mund, snart gennem en forvrænget mikrofon eller fra samplerbåndet i hendes violin.

Intet er virkeligt, alt er forvrængninger, klicheer, kopier eller kloner. I Lauries verden er ikke engang hun selv virkelig: 'I turned the corner in Soho today and someone looked right at me and said: Oh No! Another Laurie Anderson clone! And I said! Look at me! Look at me! Look at me!'

Maskiner kan ikke forføre

At Laurie svinger fra den ene rolle til den anden og konstant skifter dimension, gør, at hun kan overraske publikum gang på gang. Selv om hun oftest fremstiller sig selv maskinel, får vi også hendes afdækkede menneskelige ansigt at se. Selvom hun spiller androgyn, formår hun at forføre sit publikum, hoppe ned blandt det og flirte, derfor hendes popularitet.

Maskiner kan ikke forføre, der må et menneskeligt aspekt til, et direkte blik eller et kropssprog, før forførelsen kan virke. Hele Laurie Andersons performance bygger på denne hendes forførelse af publikum. Paradokset er, at denne menneskelige kontakt, der er forudsætningen for hele hendes show, er udeladt i den filmiske gengivelse af koncerten.

For dem, der dyrker Laurie Andersons musik, men endnu ikke har haft mulighed til at opleve hende live, eller for dem for hvem bare synet af hende er nok til, at det svimler, er *Home of the Brave* gået hen og blevet en kultfilm. Men hvis man én gang har oplevet Laurie Anderson live, kan filmen godt virke en anelse skuffende.